СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів
України
від _____ № _____

СТРАТЕГІЯ
модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2030 року

Загальна частина

Ця Стратегія визначає напрями формування та реалізації державної політики у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі.

Розбудова дієвої та прозорої системи бухгалтерського обліку в державному секторі та впровадження передових європейських практик розкриття інформації про майновий стан і результати діяльності суб'єктів держсектору та бюджетів є стратегічним пріоритетом для України на шляху до європейської інтеграції, що підтверджено результатами скринінгу за кластером 1 «Основи процесу вступу до ЄС», схваленого рішенням Ради ЄС від 21 червня 2024 р., розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 р. № 475-р (Офіційний вісник України, 2025 р., № 49, ст. 3399).

Модернізація системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі є складовою процесу реформування системи управління державними фінансами та спрямована на формування належної облікової інформації для ефективного реагування системи управління державними фінансами України на виклики, пов'язані із збереженням макроекономічної та фінансової стабільності, подоланням наслідків воєнних дій та забезпеченням післявоєнного відновлення, а також забезпечення послідовності державної політики в усіх її сферах.

Ефективна система бухгалтерського обліку в державному секторі України, яка базується на принципах прозорості та достовірності, забезпечує своєчасне і якісне інформування про результати виконання бюджетів для забезпечення середньо- та довгострокового бюджетного планування, а також постійного ефективного контролю за цільовим використанням бюджетних коштів.

Суб'єктами державного сектору для цілей бухгалтерського обліку є Мінфін, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку, розпорядники бюджетних коштів, Казначейство, Пенсійний фонд України та Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.

Гармонізація національних правил бухгалтерського обліку та фінансової звітності з принципами міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору (далі – стандарти IPSAS) підвищує довіру до державних

інституцій та забезпечує суб'єктів управління державними фінансами надійним інструментом для аналізу ефективності використання фінансових ресурсів, забезпечує досягнення високого рівня порівнянності даних, що є необхідною умовою для конструктивного діалогу з міжнародними інвесторами та партнерами.

Удосконалення принципів і процедур бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі є важливою передумовою як для зміцнення підзвітності суб'єктів державного сектору перед суспільством, так і для підтвердження готовності України впроваджувати високі європейські стандарти управління державними фінансами.

Опис проблем, які обумовили прийняття Стратегії , і нормативно-правових актів, що діють у відповідних сферах

Підвищення рівня прозорості та підзвітності в управлінні державними фінансами відіграє важливу роль в процесі євроінтеграції та потребує продовження реалізації розпочатої реформи системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі.

На сьогодні в Європейському Союзі відсутній єдиний регламентований набір стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору. Водночас Директива Ради 2011/85/ЄС від 8 листопада 2011 р. про вимоги до бюджетних рамок держав-членів зобов'язує країни мати системи бухгалтерського обліку в державному секторі, які всебічно та послідовно охоплюють усі підсектори державного управління та містять інформацію, необхідну для формування даних нарахування з метою підготовки даних на основі Європейської системи національних та регіональних рахунків. Оскільки єдиним міжнародно визнаним набором стандартів у цій сфері є стандарти IPSAS, країни-члени Європейського Союзу та країни, що перебувають у процесі вступу, використовують їх як основу для розробки національних стандартів, що відповідає вимогам зазначеної Директиви відповідно до Звіту Комісії до Європейського Парламенту та Ради про стан державного бухгалтерського обліку в секторі загального державного управління в Союзі, враховуючи прогрес, досягнутий з моменту оцінки придатності міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору для держав-членів у 2013 році, опублікованого у 2025 році.

Удосконалення національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі (далі – національні положення (стандарти)) на основі стандартів IPSAS та запровадження кращих європейських практик формування фінансової інформації в державному секторі є одним із заходів дорожньої карти «Реформа державного управління», розробленої за результатами проведеного скринінгу за кластером 1 «Основи процесу вступу до ЄС», схваленої рішенням Ради ЄС від 21 червня 2024 р., розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 р. № 475-р «Деякі питання

забезпечення переговорного процесу про вступ України до Європейського Союзу за кластером 1 “Основи процесу вступу до ЄС”».

Розроблення цієї Стратегії передбачено планом пріоритетних дій Уряду на 2026 рік, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.09.2026 № 999-р, та є одним із заходів реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2026–2030 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2026 р. № 217-р.

Такий підхід забезпечує створення комплексної стратегічної рамки для модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі, гарантуючи узгодженість із загальним вектором реформування державних фінансів України.

Правове регулювання системи бухгалтерського обліку в державному секторі забезпечують Конституція України, Бюджетний кодекс України, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 р. № 419 «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності» (Офіційний вісник України, 2000 р., № 9, ст. 344).

Ця Стратегія узгоджується з такими документами стратегічного та євроінтеграційного характеру:

Дорожньою картою з питань реформи державного управління, схваленою рішенням Ради ЄС від 21 червня 2024 р., розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 р. № 475-р (Офіційний вісник України, 2025 р., № 49, ст. 3399);

Стратегією реформування системи управління державними фінансами на 2026–2030 роки, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2026 р. № 217-р (Офіційний вісник України, 2026 р., № 26, ст. 1843);

планом пріоритетних дій Уряду на 2026 рік, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.09.2026 № 999-р.

Аналіз поточного стану справ, тенденції та обґрунтування щодо необхідності розв’язання виявлених проблем

На сьогодні в Україні триває процес удосконалення системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі шляхом запровадження національних положень (стандартів) за принципом нарахування, розроблених на основі стандартів IPSAS.

В результаті реалізації Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007-2015 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 16 січня 2007 р. № 34 (Офіційний вісник України, 2007 р., № 4, ст. 152), Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 червня 2018 р. № 437-р (Офіційний вісник України, 2018 р., № 52, ст. 1851), запроваджено

нову концептуальну основу бухгалтерського обліку в державному секторі, яка ґрунтується на методі нарахування для розпорядників бюджетних коштів, охоплює всю фінансову звітність сектору загального державного управління та відповідає міжнародним вимогам прозорості, повноти представлення інформації про результати виконання бюджетів у розрізі активів, зобов'язань, доходів і витрат.

Бюджетними установами, Пенсійним фондом України та Фондом загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття в частині виконання кошторисів бухгалтерський облік ведеться за методом нарахування. Завдяки цьому операції та події визнаються в момент їх виникнення незалежно від дати надходження або сплати коштів (або їх еквівалентів), що забезпечує відображення всіх взятих такими установами зобов'язань, дозволяє об'єктивно оцінювати фінансовий результат діяльності суб'єктів державного сектору, оптимізувати облік витрат на послуги, що надаються.

Бухгалтерський облік виконання державного і місцевих бюджетів ведеться за касовим методом із застосуванням методу нарахування за окремими операціями (облік державного боргу, зобов'язань розпорядників бюджетних коштів). Операції за доходами та видатками відображаються в бухгалтерському обліку в момент проведення відповідних платежів, а операції з фінансування бюджету – в момент руху коштів з одночасним відображенням активних операцій або боргу.

Також запроваджено єдиний План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затверджений наказом Мінфіну від 31 грудня 2013 р. № 1203, який містить субрахунки для відображення в бухгалтерському обліку інформації про операції з виконання бюджетів, розпорядників бюджетних коштів, Пенсійного фонду України та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, та порядок його застосування. Застосування плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі забезпечує відображення в бухгалтерському обліку операцій, пов'язаних з виконанням функцій, які покладаються на органи Казначейства, господарських операцій установ та організацій, діяльність яких провадиться за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів, Пенсійного фонду України та Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.

Для оптимізації процесу подання суб'єктами державного сектору фінансової звітності, її подальшої обробки та консолідації впроваджено автоматизовану систему електронної звітності Казначейства (АС «Є-Звітність»).

З метою отримання інформації про загальний майновий стан та результати діяльності суб'єктів державного сектору та бюджетів Казначейством України складається загальна консолідована фінансова звітність відповідно до національних положень (стандартів).

Важливим кроком на шляху реформування системи бухгалтерського обліку в державному секторі стало посилення інституційної спроможності бухгалтерських служб бюджетних установ шляхом перегляду завдань, функціональних обов'язків та повноважень головного бухгалтера та бухгалтерської служби бюджетної установи та врегулювання питання підпорядкування бухгалтерської служби безпосередньо керівнику бюджетної установи.

З метою підвищення статусу бухгалтерської професії, зміцнення ролі фахівців у сфері бухгалтерського обліку у забезпеченні прозорого й ефективного управління бюджетними коштами, посилення значення бухгалтера як важливого учасника фінансового контролю в державному секторі, а також сприяння професійному розвитку Мінфіном затверджено професійні стандарти «Головний бухгалтер бюджетної установи» та «Бухгалтер бюджетної установи», які визначають єдині вимоги до знань, навичок і компетентностей фахівців у сфері бухгалтерського обліку в державному секторі.

Для забезпечення систематичного задоволення потреб суб'єктів державного сектору в висококваліфікованих спеціалістах з бухгалтерського обліку розроблено спеціальну (сертифікатну) програму підвищення кваліфікації «Бухгалтерський облік в установах і організаціях державного сектору за національними стандартами» для державних службовців категорій Б і В, посадових осіб органів місцевого самоврядування, яку розміщено на вебпорталі управління знаннями у сфері професійного навчання та започатковано проведення навчальних заходів.

Прогрес реформування системи бухгалтерського обліку у державному секторі підтверджено проведеною у 2024 році оцінкою системи бухгалтерського обліку в державному секторі за методологією Світового Банку (PULSE)[1], за результатами якої Україна отримала оцінку «B+», що засвідчує високий рівень відповідності національних положень (стандартів) стандартам IPSAS як глобально визнаній основі для складання фінансової звітності в державному секторі.

В результаті проведених реформ та інтеграції до передової європейської та світової практики звітування за методом нарахувань, Україна посіла чільне місце на мапі світу серед країн, які перейшли на метод нарахувань задля досягнення максимальної прозорості й підзвітності. Поточний глобальний статус зафіксовано на інтерактивній мапі Міжнародного індексу фінансової підзвітності державного сектору (International Public Sector Financial Accountability Index)[2].

---

[1] Звіт про оцінку бухгалтерського обліку в державному секторі (PULSE) в Україні, опублікований Центром реформи фінансової звітності (CFRR) Світового банку. URL:: https://cfrr.worldbank.org/publications/public-sector-accounting-assessment-pulse-report-ukraine

[2] International Public Sector Financial Accountability Index. URL: https://www.ifac.org/what-we-do/global-impact-map/public-sector-financial-accountability-index

Забезпечення відповідності України критеріям готовності до вступу та набуття повноправного членства в ЄС вимагає постійного оновлення всіх складових реформи бухгалтерського обліку в державному секторі. Зважаючи на вже досягнутий суттєвий прогрес у цій сфері, розроблення та удосконалення національних положень (стандартів) на основі стандартів IPSAS, підвищення якості та прозорості фінансової звітності залишається ключовими завданнями подальшої реформи.

З огляду на міжнародні тенденції щодо звітування у сфері клімату, рекомендації міжнародних організацій про зміни клімату та їх вплив на державні фінанси стає надважливим створення передумов для впровадження системи обліку та звітності, яка забезпечуватиме прозоре розкриття інформації про кліматичні ризики, можливості та результати реалізації державних політик у цій сфері.

Однак досі не існує міжнародно визнаної системи для державного сектору щодо підготовки та розкриття інформації, пов'язаної зі сталим розвитком. Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору (IPSASB) розробила перший міжнародний стандарт звітності зі сталого розвитку IPSAS SRS 1 «Розкриття інформації, пов'язаної з кліматом», спеціально розроблений для підготовки та представлення інформації про сталий розвиток у державному секторі, застосування якого спрямоване на зміцнення управління, підвищення підзвітності та підтримку прийняття обґрунтованих рішень. Звітність про сталий розвиток дозволить систематично вимірювати та проводити моніторинг політики та програм, пов'язаних зі зміною клімату, виявляти ризики та можливості, що сприятиме глибшому розумінню потенційного впливу зміни клімату на державні фінанси та надання послуг.

Підготовка до запровадження звітування про сталий розвиток в державному секторі передбачає аналіз існуючих міжнародних концептуальних засад формування такої звітності та оцінку можливостей і перспектив імплементації міжнародних стандартів звітності зі сталого розвитку у державному секторі. Це дозволить визначити обсяг необхідних заходів, обрати оптимальний метод впровадження звітності та сформувати механізми управління цим процесом.

З метою реалізації пріоритетів цифрового розвитку та створення єдиного інформаційного простору управління державними фінансами виникає необхідність в продовженні роботи щодо розроблення та впровадження комплексного рішення з автоматизації процесів бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності суб'єктів державного сектору та складання звітності з інтеграцією до облікової системи Казначейства і системи подання фінансової звітності в електронній формі, що спрощує обробку, зберігання, вилучення та відтворення накопиченої інформації для проведення аналізу і підтримки прийняття рішень, забезпечення високого рівня прозорості,

достовірності фінансової інформації та відповідності національної системи бухгалтерського обліку сучасним вимогам цифрової трансформації.

Для реалізації зазначених ініціатив утворено Міжвідомчу робочу групу з напрацювання технічних та функціональних вимог до інформаційно-аналітичної системи ведення бухгалтерського обліку та складення фінансової звітності суб'єктами державного сектору, розроблено та схвалено Концепційну записку та Технічну специфікацію на побудову інформаційно-аналітичної системи ведення бухгалтерського обліку в державному секторі (ІАС «Е-облік та звітність»).

Ефективне функціонування системи бухгалтерського обліку, гармонізованої з міжнародними стандартами, неможливе без належного кадрового забезпечення, здатного фахово впроваджувати національні положення (стандарти) у практичну діяльність, професійно формувати аналітику та пропозиції для прийняття управлінських рішень у сфері державних фінансів.

З метою забезпечення професійного розвитку, підтримання на високому рівні та удосконалення практичних навичок і набуття нових теоретичних знань у сфері бухгалтерського обліку в державному секторі вбачається за необхідне забезпечити проведення освітніх заходів та підвищення кваліфікації працівників бухгалтерських служб бюджетних установ з урахуванням міжнародної практики. Працівники бухгалтерських служб бюджетних установ повинні володіти рівнем знань, навичок і розуміння, які створюють професійну компетентність для виконання службових функцій у рамках оновленої системи бухгалтерського обліку.

Якісний кадровий супровід реформи системи бухгалтерського обліку в державному секторі потребує покращення на постійній основі системи підготовки та перепідготовки профільних спеціалістів, чітке визначення кваліфікаційних вимог, удосконалення процесу оцінювання результатів роботи працівників бухгалтерських служб.

Мета, стратегічні цілі та показники їх досягнення, завдання, спрямовані на досягнення поставлених цілей

Метою цієї Стратегії є продовження процесу модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі відповідно до міжнародних стандартів для підвищення якості, повноти та достовірності даних фінансової звітності, на основі яких приймаються управлінські рішення у сфері державних фінансів.

Ця Стратегія спрямована на створення ефективної та дієвої системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі, яка відповідатиме міжнародним стандартам та кращим світовим практикам у відповідній сфері.

Реалізація цієї Стратегії здійснюється шляхом досягнення двох стратегічних цілей:

Стратегічна ціль І. Створена система бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі, яка відповідає вимогам європейського законодавства щодо прозорості, достовірності та повноти розкриття інформації у сфері державних фінансів.

Основними завданнями, необхідними для досягнення зазначеної стратегічної цілі, є:

удосконалення нормативно-правової бази з бухгалтерського обліку та фінансової звітності;

удосконалення методологічних засад бухгалтерського обліку окремих господарських операцій;

підвищення рівня прозорості та якості фінансової звітності;

удосконалення системи підготовки та професійного навчання працівників бухгалтерських служб;

реалізація проєкту створення та впровадження інформаційно-аналітичної системи ведення бухгалтерського обліку в державному секторі (ІАС «Е-облік та звітність»).

Прогрес у досягненні запланованих результатів визначається за такими показниками:

Показник	Базове значення	Проміжні значення				Цільове значення
	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік	2030 рік
Частка удосконалених національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі відповідно до стандартів IPSAS, відсотків, не менше	60	75	80	80	85	87
Кількість працівників бухгалтерських служб, які пройшли професійне навчання та підвищення кваліфікації, осіб	849		1000	1200	1400	1600
Рівень реалізації проєкту зі створення та впровадження інформаційно-аналітичної системи ведення бухгалтерського обліку в державному секторі (ІАС «Е-облік та звітність»), відсотків			25	50	75	100

Стратегічна ціль ІІ. Підготовка до поетапного впровадження звітності із сталого розвитку в державному секторі

Досягнення стратегічної цілі передбачається шляхом виконання таких завдань:

аналіз передумов для запровадження звітності із сталого розвитку в державному секторі та формування нормативного підґрунтя;

реалізація пілотного проєкту із впровадження обраної моделі звітування із сталого розвитку на базі визначених суб'єктів державного сектору.

Прогрес у досягненні запланованих результатів визначається за такими показниками:

Показник	Базове значення	Проміжні значення				Цільове значення
	2025 рік	2026 рік	2027 рік	2028 рік	2029 рік	2030 рік
Рівень готовності нормативного та практичного підґрунтя для впровадження звітності із сталого розвитку в державному секторі, відсотків		15	25	40	50	60

З метою забезпечення реалізації основних завдань цієї Стратегії передбачається виконання плану заходів, що дасть змогу продовжити модернізацію системи бухгалтерського обліку та підвищити рівень якості та порівнянності фінансової інформації.

Очікувані результати реалізації Стратегії

Очікувані результати на кожному етапі із зазначенням запланованого строку досягнення цільових показників наведені в операційному плані заходів з реалізації цієї Стратегії.

В результаті реалізації цієї Стратегії Україна до 2030 року матиме прозору, цифровізовану та узгоджену з міжнародними стандартами систему бухгалтерського обліку та фінансової звітності державного сектору, яка забезпечить ефективне управління державними фінансами, посилить підзвітність щодо використання державних ресурсів, дозволить приймати рішення на основі фактичних даних та допоможе успішній інтеграції України до Європейського Союзу.

Впровадження цієї Стратегії забезпечить:

поліпшення якості, достовірності, відкритості та прозорості фінансової звітності, зокрема шляхом зменшення кількості суттєвих помилок у ній, для прийняття ефективних управлінських рішень у сфері державних фінансів;

підвищення рівня відповідності національних положень (стандартів) стандартам IPSAS, що гарантуватиме порівнянність показників фінансової звітності державного сектору України з показниками інших країн та поліпшення результатів міжнародних оцінок (PULSE, PEFA);

забезпечення формування показників консолідованої фінансової звітності для потреби різних рівнів управління із зменшенням коригувань при консолідації;

запровадження якісно нової системи підготовки та професійного навчання кадрів бухгалтерських служб суб'єктів державного сектору;

розгортання сучасної інформаційно-аналітичної системи ведення бухгалтерського обліку в державному секторі;

формування нормативного середовища для імплементації норм законодавства та кращих практик ЄС щодо звітування зі сталого розвитку в державному секторі.

Обсяг фінансових, матеріально-технічних, людських та інших ресурсів

Реалізація Стратегії здійснюватиметься за рахунок та в межах коштів державного бюджету, затверджених на відповідний рік, а також за рахунок міжнародної технічної допомоги та інших джерел, не заборонених законодавством.

Обсяг видатків, необхідних для підготовки до реалізації та для виконання Стратегії, визначається щороку з урахуванням можливостей державного бюджету під час формування його показників. Реалізація Стратегії не потребує залучення додаткових матеріально-технічних, людських та інших ресурсів.

Моніторинг, оцінка результатів реалізації Стратегії та звітування

Проведення моніторингу та узагальнення результатів реалізації цієї Стратегії здійснюється в межах повноважень Мінфіну, інших органів, відповідальних за виконання операційного плану заходів.

Реалізація цієї Стратегії здійснюється відповідно до операційного плану заходів, який ґрунтується на визначених стратегічних цілях і завданнях та містить перелік заходів і показники (індикатори) їх виконання.

Міністерства, інші центральні органи виконавчої влади та державні органи, залучені до реалізації цієї Стратегії, щороку до 1 березня подають Мінфіну інформацію про виконання операційного плану з реалізації цієї Стратегії для її узагальнення.

Мінфін аналізує та узагальнює подану міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади та державними органами інформацію про стан виконання операційного плану та за результатами готує щорічний звіт про хід реалізації цієї Стратегії, який подає Кабінету Міністрів України щороку до 1 квітня.

_____